

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/065-040/2010.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Henczi Károly vezérigazgató és V. I. (Budapest) által képviselt **Quantum Invest Zrt.** (székhely: Budapest, telephely: Budapest) ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indított eljárásban - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, hogy a Quantum Invest Zrt. a 2010. június 16. és 2010. szeptember 22. között a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámokkal fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott.

A Versenytanács a jelen határozat kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével megtiltja a Quantum Invest Zrt. által szervezett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, a nyomtatott sajtóban 2010. szeptember 22. előtt megjelentetett kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását.

A Versenytanács kötelezi a Quantum Invest Zrt.-t 4.700.000 Ft (Négymillió-hétszázezer forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számla javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

Indokolás

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást a Quantum Invest Zrt. ellen, hogy az eljárás alá vont megsértette-e a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) rendelkezéseit a fogyasztók részére a fogyasztói csoportok lényeges tulajdonságairól a kereskedelmi kommunikációiban adott tájékoztatásaival.

I. Az eljárás alá vont

2. A cégjegyzékbe 2008-ban bejegyzett eljárás alá vont cégjegyzék szerinti főtevékenysége egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység. Biztosítási termékek közvetítésével foglalkozik, illetve pénzügyi ügynöki tevékenysége keretében a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének nyilvántartása szerint egyes pénzügyi szervezetek pénzügyi termékeit közvetíti. Az eljárás alá vont 2010. június 16-tól kezdte meg fogyasztói csoportok szervezésével kapcsolatos tevékenységét.

II. A fogyasztói csoport

3. A fogyasztói csoport

- egy olyan önkéntes, ideiglenes vásárlási társulás, amely
- speciális előtakarékosági formát kombinál
- részletre történő vásárlással, és amely
- szerencseelemet is tartalmaz, s amelyet
- azzal a céllal hoznak létre, hogy meghatározott áruk (ingó vagy ingatlan dolog) tulajdonjogát az adott csoport egyes tagjai a csoport segítségével megszerezzék.

4. A csoport tagjai vállalják, hogy meghatározott ideig meghatározott összeget fizetnek be havonta. A fogyasztói csoportokban való vásárlási forma ugyanakkor a hagyományos részletvásárlástól eltérő feltételeket teremt, így például az áruhoz jutás nem az első részlet megfizetésével egyidejűleg történik meg.

A szervező által rendszeresen megrendezett közgyűléseken megtartott sorsolásokon és/vagy előtörlesztés vállalása következtében dől el (ez utóbbi esetben annak alapján, hogy melyik tag vállalja a legtöbb még hátra lévő részlet esedékesség előtti megfizetését), hogy a csoport résztvevői közül az adott alkalommal kik jutnak hozzá a vásárlási joghoz (kiket illet meg a kedvezményezett minőség), mely tagok számára nyílik meg a lehetősége annak, hogy megvásárolják a meghatározott ingóságot vagy ingatlant.

A futamidő végén, az összes törlesztő részlet hiánytalan teljesítése esetén az a fogyasztó is hozzájuthat (adott esetben akár 5-20 év múlva) a vásárlási joghoz, akit a futamidő alatt nem sorsoltak ki, illetve akinek anyagi forrásai nem tették lehetővé, hogy előtörlesztést vállaljon (azon fogyasztók esetében, akik a futamidő legelején jutnak a vásárlási joghoz, az előtakarékosági jelleg háttérbe szorul).

5. A fogyasztói csoportok működésének lényeges tulajdonsága a szerencseelem, amely nemcsak a sorsolással, hanem az előtörlesztés vállalásának lehetőségével összefüggésben is megmutatkozik, mivel a csoporttag előtt nem ismert és általa nem befolyásolható a többi csoporttag előtörlesztés-vállalási hajlandósága, nem tudható előre, hogy a vásárlói joghoz jutáshoz hány havi törlesztőrészlet felajánlása szükséges. Az előtörlesztés-vállalás lehetősége tehát olyan helyzetbe hozza a csoporttagokat egymással szemben, hogy kedvezményezettként történő mielőbbi kiválasztásuk érdekében versenyezniük kell, ami a kevésbé fizetőképes csoporttag előre nem ismert, kiszámíthatatlan hátrасorolásával járhat.

Kiemelendő, hogy ha a fogyasztó magasabb szerződéses értéket köt ki (az általa megszerezni tervezett dolog vételárát több millió forintban határozza meg), akkor több szerződéses pozícióval (több tagsággal, szerződéssel) kell rendelkeznie, s így az általa kívánt összeghez csak akkor juthat hozzá, ha mindegyik szerződéses pozícióra egyszerre sorsolják ki, vagy mindegyik csoportban ő ajánlja fel a legnagyobb törlesztőrészletet.

A fentiek egyben azt is eredményezik, hogy a fogyasztó bizonytalanságban van abban a vonatkozásban, hogy mikor jut a vásárlási joghoz, s ezáltal a fogyasztói csoportba történő belépéskor megszerezni kívánt áruhoz.

6. A fogyasztói csoportok szervezését, működését külön speciális jogszabály nem szabályozza.

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 55. §-ának i) pontjában kapott felhatalmazás alapján 2001-ben elfogadásra került a fogyasztói csoportok szervezésére és működésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 186/2001. (X. 11.) Korm. rendelet, amely 2002. január 1-jén lépett volna hatályba. Ezt az időpontot a 325/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet 2003. január 1-jére, a 269/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet 2004. július 1-jére módosította, majd a 205/2004. (VI. 30.) Korm. rendelet a 186/2001. (X. 11.) Korm. rendeletet hatályon kívül helyezte.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 1999. évi CXXIV. törvény 3. §-ának a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény módosításáról szóló 2004. évi XVI. törvény által beiktatott k) pontja értelmében a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének hatásköre kiterjedt a fogyasztói csoportokról szóló külön jogszabály hatálya alá tartozó szervezetek, személyek és tevékenységek felügyeletére, azonban a törvény által hivatkozott külön jogszabály nem került elfogadásra.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény már nem tér ki a fogyasztói csoportok intézményére.

7. A fogyasztói csoportok szervezőivel történő kapcsolatfelvétel kezdeményezése reklámokon, ügynöki hálózaton keresztül valósul meg. A fogyasztói csoportok szervezését az elmúlt években jellemzően széleskörű és intenzív reklámozás kísérte. A nyomtatott sajtóban a reklámok reklámújságokban, nagyobb példányszámú ingyenes vagy jellemzően szórakoztató napilapokban, körzeti magazinokban jelentek meg, olyanokban, ahol számos termék és szolgáltatás apróhirdetése mellett hitelközvetítők vagy más pénzügyi termékek hirdetései is megtalálhatóak.

A termék (vásárlási jog megszerzése fogyasztói csoport tagjaként) célcsoportja elsődlegesen az a fogyasztói réteg, amely valamilyen objektív oknál fogva nem tud banki hitelt vagy egyéb pénzügyi terméket igénybe venni, a Bar-listások, akinek a jövedelmi szerkezete nem teszi lehetővé, hogy a bankok által kért feltételeknek megfeleljenek (nyugdíjasok, alacsony jövedelemmel bejelentett egyéni vállalkozók stb.), nem rendelkeznek a hitelfelvételhez szükséges önerővel, nem rendelkeznek a jelzáloghitel felvételéhez szükséges terhelhető ingatlannal, nem tudnak kezest, adóstársat állítani stb. (erre mutatnak rá maguk a reklámok is: „Nem hitelképes?“, „Bar-listásoknak és nyugdíjasoknak is!“).

8. Az elmúlt években a Gazdasági Versenyhivatal több eljárást folytatott fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal szemben, megállapítva, hogy a vállalkozások a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak (Vj-1/2005., Vj-149/2005., Vj-150/2005., Vj-183/2005., Vj-207/2005., Vj-163/2007., Vj-115/2008., Vj-111/2009., Vj-

132/2009., Vj-13/2010., Vj-18/2010., Vj-28/2010., Vj-45/2010.). A Versenytanács határozataival szemben benyújtott kereseteket a bíróságok elutasították.

III.

Az eljárás alá vont által szervezett fogyasztói csoportok

9. Az eljárás alá vont 2010. június 16-én kezdte meg nyolc fogyasztói csoport szervezését, amelyek futamideje 1-20 év.

10. A fogyasztói csoportok kapcsán – figyelemmel az alkalmazott Részvételi Szabályzatban foglaltakra – kiemelendő, hogy

- az eljárás alá vont mint szervező kötelezi magát arra, hogy a szerződés tárgyának eladója, valamint a megbízó között létrejövő adásvételi szerződés megkötését elősegíti oly módon, hogy az arra vonatkozó szerződés megköthető legyen és a megbízó a dolog tulajdonjogát a megbízási szerződésben meghatározott számú részlet megfizetése mellett megszerezhesse,
- a megbízás tárgya a szerződés tárgyát képező dolog „részletfizetési” megszerzésének elősegítése fogyasztói csoportok szervezése útján,
- a megszerzendő dologhoz tartozó vásárlói jog sorsolása, illetve az előtörlesztés vállalása elbíráláson történik, mely a jelenlevők számára tekintet nélkül megtartható (az eljárás alá vont nyilatkozata szerint nem alkalmaz sorsolást). A szervező határozza meg, hogy hány vásárlói jog átadására nyílik lehetőség az adott elbíráláson. Amennyiben a közös alap összege csak egy vásárlói jog átadását teszi lehetővé, az eljárás alá vont dönti el, hogy az előbbiekből mely módon történik a vásárlói jog átadása. Elbírálást minimum három havonta kell tartani, melynek összehívásáról az eljárás alá vont gondoskodik. Az elbíráláson azon tagok vehetnek részt, akik valamennyi esedékes fizetési kötelezettségüknek eleget tettek és azt igazolni tudják,
- az előtörlesztés vállalása a törlesztőrészek esedékesség előtt történő befizetésére vonatkozó felajánlás, melynek alapján az előtörlesztés-vállalási eljárás során az lesz a nyertes, aki az adott havi közgyűlésen a legtöbb aktuális havi részlet esedékesség előtti befizetését ígéri és teljesíti. A nyertes előtörlesztés-vállalás összege a csoport közös alapjának nagyságát növeli. A nyertes előtörlesztés-vállalás hónapjainak beszámítása a csoportműködés befejezésének időpontjától történik, azaz a nyertes megbízó törlesztési időtartama az előtörlesztés-vállalás mértékével megrövidül,
- a szervező a befizetett díjelőlegekből a csoport részére elkülönített pénzügyi alapot képez. A Részvételi Szabályzat szerint a regisztrációs díj és a megbízási díj nem része a közös alapnak,
- a megbízási szerződés megkötésekor a tag köteles a regisztrációs díjat befizetni,
- a tagokat havonta az alábbi fizetési kötelezettségek terhelik:
 - havi alaprészlet, mely a szerződés szerinti összeg elosztva a csoport működési hónapjainak számával,
 - megbízási díj, mely a Részvételi Szabályzat értelmében a szerződésben meghatározott, ÁFA-val növelt megbízási díj, ugyancsak a csoport működési hónap számával elosztva. A megbízási díj az elnyerést követően a havi részletfizetések időpontjában a részletek arányában esedékes, mely az eljárás alá vontat akkor is megilleti, ha a tag egyszerre több havi részletet is kifizet (az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a havi részletet nem terheli semmilyen plusz költség, megbízási díj, azzal, hogy előadása szerint a fogyasztó a vásárlási jog elnyerését követő időszakban fizet megbízási díjat),

- a tag köteles az eljárás alá vont által „törlesztő részlet”-nek nevezett havi fizetési kötelezettségeket teljesíteni akkor is, ha a szerződés tárgyát képező dolgot megszerzi a fizetési kötelezettségek teljesítése (a futamidő vége) előtt,
- a tagot a szerződés keltétől számított 30 napon belül indokolás nélküli elállási jog illeti meg, melyet a szervező székhelyére elküldött írásbeli nyilatkozattal gyakorolhat. Az elállás a szerződést felbontja, és a szervező részére teljesített egyszeri regisztrációs díj 12.000 Ft-on felüli részét a szervező vagy megbízottja a megbízónak 90 napon belül visszatéríti. Amennyiben a megbízó a soron következő elbíráláson részt vett, úgy számára a 30 napos elállási idő a következő elbírálás napjáig lerövidül,
- a megbízó a szerződést rendes felmondással is felmondhatja. Ebben az esetben a szervező dönthet úgy, hogy a befizetett havi alaprészletek összegét a szerződésben meghatározott időtartam lejártát megelőzően visszafizeti, mely visszafizetés azonban csak a szervező saját pénzeszközei terhére történhet, és mely idő előtti visszafizetés a szervező részéről csupán lehetőség és nem kötelezettség,
- a szervező a kedvezményezettként még kiválasztásra nem került taggal szemben a szerződést azonnali hatállyal felmondhatja, amennyiben a tag a szerződésben foglalt rendelkezéseket megszegi, különösen, ha kettőnél több havi részletfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget. A szerződés azonnali hatállyal történő felmondása esetén a megbízóval való elszámolásra – a felmondástól függetlenül – a szerződésben rögzített időtartam végén kerül sor, a szervező azonban jogosult visszafizetési lehetőségével élni. A szerződés felmondásának időpontjáig befizetett havi részletek a megbízó részére kamatmentesen a szerződésben meghatározott időtartam végén kerülnek visszafizetésre. A regisztrációs díj nem kerül visszatérítésre.

11. Az eljárás alá vont 2010. augusztus 4-i (2010. augusztus 19-én kiegészített) adatszolgáltatása szerint az általa 2010. június 16. óta szervezett nyolc fogyasztói csoport kapcsán

- 122 tag volt,
- a tagok által befizetett regisztrációs díjak és a közös alap összegéből a közös alap összege kb. 10%-ot, a tagok által befizetett regisztrációs díjak összege mintegy 90%-ot tett ki,
- 2 esetben került sor vásárlói jog elnyerésére,
- 9 tag mondta fel a szerződést (a felmondásokkal érintett fogyasztói csoportok esetén a tagok 6,06, 11,36 és 11,76%-a)
- 50 fő nem teljesítette havidíj fizetési kötelezettségét [a hat érintett (102., 103., 104., 105., 110. és 115. jelű) fogyasztói csoport esetén a tagok 33,33-70,59%-a, azzal, hogy a két nem érintett fogyasztói csoport közül az egyik esetében egy tag (101. jelű csoport), a másik esetében egy tag sem volt az adott időszakban (120. jelű csoport)].

12. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének PJ-I-112/2010. számú határozatából ismert, hogy 2010. szeptember 14-én összesen kb. 200 csoporttag és 250 szerződés alkotta az eljárás alá vont által szervezett és működtetett csoportokat.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

13. Az eljárás alá vont a fogyasztói csoportokat szervező, kezelő, népszerűsítő tevékenységgel kapcsolatban 2010. június 16-tól reklámokat jelentet meg a nyomtatott sajtóban, így az országos terjesztésű Blikk, Bors és Nemzeti Sport, valamint a Budapesten és más városokban elérhető Metropolis című napilapokban.

14. Az eljárás alá vont nyomtatott sajtóban közzétett, a Versenytanács előtt ismert reklámjai egyebek között az alábbiakat tartalmazták:

- 14.1. PÉNZT SZERETNE? HÍVJON MINKET!
Kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk!
200.000 Ft-tól akár több millióig!
1 évtől akár 20 évig!
Pl.: 500.000 Ft akár 2.083 Ft/hó-tól
Vásárlói csoport mindenkinek!
- 14.2. PÉNZT SZERETNE? HÍVJON MINKET!
Kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk!
1 évtől akár 20 évig!
Pl.: 500.000 Ft akár 2.083 Ft/hó-tól
Vásárlói csoport mindenkinek!
- 14.3. PÉNZT SZERETNE? HÍVJON MINKET!
Mi mindenkinek tudunk pénzt adni!
Akár kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk!
1 évtől akár 20 évig!
Pl.: 250.000 Ft akár 1.041 Ft/hó-tól
500.000 Ft akár 2.083 Ft/hó-tól
1.000.000 Ft akár 4.157 Ft/hó-tól
5.000.000 Ft akár 20.835 Ft/hó-tól
Hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése!
A tájékoztatás nem teljes körű. A pénzhez jutásnak feltételei vannak.
- 14.4. 1 évtől akár 20 évig!
Pl.: 250.000 Ft akár 1.041 Ft/hó-tól
500.000 Ft akár 2.083 Ft/hó-tól
1.000.000 Ft akár 4.157 Ft/hó-tól
5.000.000 Ft akár 20.835 Ft/hó-tól
PÉNZÜGYI GONDJA VAN? MEGOLDJUK!
Hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése!
A tájékoztatás nem teljes körű. A pénzhez jutásnak feltételei vannak.
- 14.5. PÉNZ! PÉNZ! PÉNZ!
Fix törlesztés, akár költségek nélkül is!
BAR listásoknak is!
Pl.: 250.000 Ft akár 1.041 Ft/hó-tól
500.000 Ft akár 2.083 Ft/hó-tól
1.000.000 Ft akár 4.157 Ft/hó-tól
5.000.000 Ft akár 20.835 Ft/hó-tól
1 évtől akár 20 évig!
Az első 3 havi törlesztő részletet most mi fizetjük Ön helyett!
A részletekért hívja üzletkötőinket!
Hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése!
A tájékoztatás nem teljes körű. A pénzhez jutásnak feltételei vannak.

15. A fogyasztói csoportok szervezése kapcsán intenzív kommunikációs tevékenységet kifejtő eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlatában kiemelt szerepe van a nyomtatott sajtóban megjelentetett, a különböző újságokban közel azonos tartalommal bíró, több változatban alkalmazott reklámoknak. A Versenytanács rendelkezésére álló, az eljárás alá vont és az érintett kiadók által szolgáltatott adatokból megállapíthatóan az eljárás alá vont

- a Blikk című napilapban 2010 júniusában 2 alkalommal,

- a Helyi Téma című hetilap Pest megye észak-keleti és dél-nyugati, valamint érdi kiadásában 2010 júliusában 1-1 alkalommal,
 - a Metropol című napilapban 2010 júniusában 3, júliusában 5, augusztusában 6 alkalommal,
 - a Bors című napilapban
 - 2010 júniusában 6, júliusában 9, augusztusában 2 alkalommal,
 - 2010 szeptemberében (szeptember 17. után) 3 alkalommal
- jelentetett meg reklámokat.

V.

Az eljárás alá vont előadása

16. Az eljárás alá vont előadta,

- a hitelképes ügyfelek részére hitelközvetítési szolgáltatás nyújtására, illetőleg alkuszi tevékenység folytatására is jogosult. A 2008-as pénzügyi válságot követően a kereslet csökkent a befektetési termékek iránt, illetőleg a bankok hitelezési tevékenysége is visszaszorult. Ezt követően vette fel a fogyasztói csoportok szervezését a termékinálatába. Az eljárás alá vont ugyanakkor nem fogyasztói csoportok szervezésére jött létre, esetében csak egy a kínált lehetőségek közül a fogyasztói csoportok nyújtotta szolgáltatás,
- az általa működtetett fogyasztói csoport rendszert azok részére ajánlja, akiknek nincs más lehetőségük pénzhez jutni,
- a többi vásárlói csoport szervező vállalkozással ellentétben egyedülálló módon a havi részletet nem terheli semmilyen plusz költség (megbízási díj), így a befizetések az ügyfél szempontjából nézve az első időszakban előtakarékoságnak minősülhetnek. Ebben az esetben ugyanis nem fordulhat elő, hogy egy ügyfél, aki a futamidő végén kerül kifizetésre, abba a helyzetbe kerüljön, hogy többet fizetett be, mint amennyit visszkap,
- a regisztrációs díjat az ügyfelek az eljárás alá vont költségeinek finanszírozásán túlmenően arra fizetik, hogy esélyük legyen megkapni az igényelt összeget a futamidő végét megelőzően,
- a reklám lényege az, hogy a célcsoportot valamilyen termék, szolgáltatás megvásárlására rábírja és annak előnyös jellemzőit hangsúlyozva keresletet próbáljon teremteni iránta, továbbá az, hogy elérje, az adott terméket preferálják a konkurenciával szemben. Egy hirdetés nem lehet teljes körű, elsődleges célja a figyelemfelkeltés,
- hirdetéseiben szerepelteti, hogy a tájékoztatás nem teljes körű, illetőleg feltételei vannak a pénzhez jutásnak,
- ha a reklám észlelését követően a fogyasztó felkeresi eljárás alá vontat, akkor szóbeli tájékoztatást kap, több találkozási sor kerül, amelyek során részletes információkhoz jut, illetőleg maga a megkötendő szerződés is részletesen ismerteti a konstrukciót, valamint egy külön nyilatkozatot is alkalmaz egyes lényeges kérdések fogyasztók figyelmébe történő ajánlása érdekében. Az alkalmazott iratokat egyébiránt a fogyasztók a szerződéskötés előtt elvihetik, azokkal összefüggésben konzultálhatnak vagy tanácsot kérhetnek másoktól is,
- a hivatkozott külön nyilatkozat a Részvételi Szabályzat mellett, annak egy mellékleteként kerül alkalmazásra, s külön alá kell írni. Ebben az „apró betűs” részek kerülnek kiemelésre, így az, hogy nem hitelnyújtás történik, illetőleg a pénzhez jutás időpontja előre nem meghatározható,

- felajánlja partnerségét egy olyan reklám kidolgozására vonatkozóan, amely megfelel a Gazdasági Versenyhivatal elvárásainak is,
- az általa alkalmazott reklámok vonatkozásában módosításokat eszközölt, azzal, hogy inkább csak formai változtatásokra került sor, kevésbé tartalmiak voltak a módosítások. A reklámokon egyébként is változtatni kell a reklámok hatékonysága érdekében. Abban egyébiránt nem történt változtatás, hogy a reklámok forrást kínálnak a fogyasztók számára,
- a jövőben nem kíván fogyasztói csoportokba történő belépési lehetőséget reklámozni, a hiteleket fogja hirdetni, mindazonáltal ha egy öt felkereső fogyasztó mégis fogyasztói csoportba szeretne belépni, akkor erre módja lesz,
- a fogyasztói csoportok szervezésének megindulását követően nem telt el egy hónap, s a Gazdasági Versenyhivatal elindított vele szemben egy eljárást, miközben nem ismert előtte, hogy panasz fogalmazódott volna meg tevékenységével összefüggésben,
- a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete PJ-I-112/2010. számú határozatával megszüntette vele szemben a lefolytatott piacfelügyeleti eljárást. A vizsgálatot a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete fogyasztóvédelmi oldalról közelítette meg, munkatársai egy, az eljárás alá vont által közzétett hirdetésre érkeztek próbavásárlás céljából és személyesen tájékoztattak eljárás alá vont egyik üzletkötőjénél,
- a bírságolás nem vezet eredményre a fogyasztói csoportokat szervező vállalkozások hirdetési gyakorlatát illetően, abban változás nem történt,
- az esetleges bírság kapcsán figyelembe veendő, hogy
 - a fogyasztói csoportok szervezésével kapcsolatos tevékenységét 2010. június 16-án kezdte meg, az nem a fő tevékenysége,
 - kész tanulmányozni a Gazdasági Versenyhivatal által a korábban hasonló tárgyban lefolytatott eljárásokban meghozott határozatokban nem kifogásolt reklámokat, s ennek megfelelően módosítani hirdetési tevékenységét.

Az eljárás alá vont az eljárás során kifogásolta a Versenytanács előtt történő személyes megjelenés lehetőségének hiányát.

VI. Jogi háttér

17. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.

Az Fttv. 2. §-ának

- a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
- c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,

d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenységek vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,

h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:

- a) az áru létezése, természete, figyelembe véve a termék megnevezésére vonatkozó jogszabályi előírásokat is,
- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen ba) kivitelezése, összetétele, műszaki jellemzői, tartozékai, bb) mennyisége, bc) származási helye, eredete, bd) előállításának vagy szolgáltatásának módja és időpontja, be) beszerezhetősége, szállítása, bf) alkalmazása, a használatához, fenntartásához szükséges ismeretek, bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei, bh) veszélyessége, kockázatai, bi) környezeti hatásai, bj) az egészségre gyakorolt hatása, vagy bk) tesztelése, ellenőrzöttsége vagy annak eredménye,
- c) az áru ára, illetve díja, az ár, illetve díj megállapításának módja, különleges árkedvezmény vagy árelőny megléte.

Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben

egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.

Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

18. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénynek (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) és f) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában d) megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, f) megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.

Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VII.

A Versenytanács döntése

19. A Gazdasági Versenyhivatal által a fogyasztói csoportokat szervező, működtető vállalkozásokkal szemben korábban lefolytatott eljárásokban (lásd a 8. pontot) megszületett határozatok bírósági felülvizsgálata során hozott ítéletekben a bíróságok világos, egyértelmű megállapításokat tettek a fogyasztói csoportokat szervező, kezelő vállalkozások kereskedelmi kommunikációival összefüggésben (a Vj-1/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.673/2005/5. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.707/2006/7. számú ítéletét; a Vj-149/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.275/2006/7. számú ítéletét; a Vj-150/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.843/2006/6. számú ítéletét; a Vj-183/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.243/2006/9. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.223/228. számú ítéletét; a Vj-207/2005. számú ügy kapcsán lásd a Fővárosi Bíróság 11.K. 33.078/2006/10. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.124/2007/6. számú ítéletét; a Vj-163/2007. számú ügy kapcsán

lásd a Fővárosi Bíróság 2.K.33. 174/2008/7. számú és a Fővárosi Ítéletábrla 2.Kf. 27.097/2009/5. számú ítéletét).

Az ítéletekben foglaltak alapján a Versenytanács az alábbiakat emeli ki:

- a jogi szabályozás azt a kötelezettséget rója a vállalkozásokra, hogy az adott szolgáltatás kereskedelmi kommunikációja igaz, pontos és valóságos legyen, valós képet adjon a szolgáltatásról. Jogilag tilalmazott, hogy a kereskedelmi kommunikáció (így pl. a reklám) akár a termék egésze, akár lényeges tulajdonsága kapcsán olyan hamis képet adjon a fogyasztó számára, amely őt megtévesztheti,
- ha a vállalkozás reklámjában bármiféle tényközlésbe belebocsátkozik, akkor annak a fogyasztói döntést megalapozó lényeges információkat valóságghú módon kell tartalmaznia. Ilyenkor elsődlegesen a vállalkozásé a felelősség, hogy a reklám terjedelmi korlátai között meghatározza a tájékozott fogyasztói döntés meghozatalához elengedhetetlenül szükséges minimális információk körét. A reklámot alkalmazó vállalkozásnak mindig elől kell járnia a fogyasztók tisztességes tájékoztatásában. Kétségtelenül a fogyasztótól is elvárható, hogy döntése során haszon-maximalizálásra törekedjék, vagyis mindig a számára lehető legkedvezőbb megoldást válassza, és hogy ennek érdekében ésszerű mértékű információkeresést folytasson, ugyanakkor ez nem jelentheti a tájékozódás kötelezettségének parttalan áthárítását a fogyasztóra,
- minden olyan reklámmal szemben, amely bármi módon a pénzhez jutás ígérével kecsegtet, egy magasabb elvárhatóságú szint fogalmazódik meg a reklámozott szolgáltatás bizalmi jellege miatt. Ezen esetekben a hitelesség, a pontosság kiemelkedő szerepet kap,
- a joggyakorlat által megkövetelt teljes körű tájékoztatást nyújtó reklám fogalma a reklámozott szolgáltatás lényeges (különösen a fogyasztók számára más hasonló szolgáltatásokhoz vagy szolgáltatáshoz képest előnytelen) tulajdonságainak megjelenítésére vonatkozik, azzal, hogy a kereskedelmi kommunikáció kapcsán figyelemmel kell lenni a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges azon feltételek ismertetésére, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a reklámokban közzétettek megfelelő értelmezéséhez,
- a reklámok címzettjei az átlagos fogyasztótól eltérő hátrányosabb helyzetüknel fogva a hitelintézetek banki szolgáltatásából nem részesülő, abból kirekesztett rászoruló fogyasztók (BAR-listások, nyugdíjasok stb.), akik az átlagosnál jóval kiszolgáltatottabb helyzetben vannak, hiszen az átlagfogyasztókhoz képest nehezebben vagy nem is jutnak hitelhez, így különösen érzékenyen reagálnak a hitelezéssel kapcsolatos lehetőségeket felvázoló reklámokra. Az ezen rászoruló fogyasztói kört érintő tájékoztatástól alapvetően elvárható követelmény a teljes körű, valamint a szolgáltatás értelmezéséhez elengedhetetlen adatok közzélése,
- a fogyasztói csoportok kapcsán lényeges körülménynek minősül
 - az, hogy az adott szolgáltatás nyújtására „belső hitelezéssel” (a tagok befizetéseiből) kerül sor, amely tovább növeli a fogyasztói várakozások teljesülésének bizonytalanságát, mivel a teljesítés jelentős részben azon fogyasztók jövőbeni, több éven (akár 20 éven) át tartó rendszeres teljesítésétől függ, akik fizetőképességét/fizetőkészségét a bankok korábban már kétségesnek ítélték, s akik anyagi helyzete ezt követően valószínűsíthetően nem javult,
 - a szerencseelem léte,
 - az a körülmény, hogy a fogyasztó nem a szerződéskötéskor, hanem később, akár évek múltán juthat a vásárlási joghoz, s azáltal a megszerezni kívánt dologhoz,

- a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos reklámoknak a sajátos vásárlási társulás lényeges elemeire, sajátosságaira ki kell terjednie, hiszen a reklám akkor felel meg a hiteles és pontos tájékoztatásnak, ha abból megismerhető a konstrukció egyedisége,
- az előtakarékossági jelleget kiemelve és a fogyasztói igény jövőbeni, de előre meg nem határozott időben történő kielégítését is hangsúlyozva kell a figyelemfelkeltő tájékoztatást közzétenni, így jogsértést eredményez a szolgáltatás részleteit ismertető kereskedelmi kommunikáció esetében, ha a kereskedelmi kommunikáció nem utal a szerencseelemre, valamint arra, hogy a fogyasztó akár több év (akár 20 év) után juthat a kívánt termékhez,
- jogsértő, ha a reklámban felvázolt tevékenység a használt szavak és kifejezések hétköznapi életben elfogadott jelentése alapján egy lényeges tulajdonságaiban eltérő szolgáltatással, a hitelnyújtással azonosítható,
- a reklám jogsértő jellegét nem szünteti meg, hogy abban közzétételre kerülnek olyan kitételek, mint például „Nem kap hitelt?”, „Nehezen teljesíthető banki feltételek”, „Van más megoldás”, mivel a fogyasztó a reklám egésze alapján arról győződhetett meg, hogy a kívánt pénzösszeghez azonnal hozzájuthat,
- a fogyasztói csoportokat szervező, valamint működtető tevékenység népszerűsítése során kiemelkedő szerepe van a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának,
- a fogyasztói csoportok tevékenységét jelentősen befolyásoló tényező a reklámozás,
- nem megalapozott az a védekezés, hogy a reklámot a teljes tájékoztatási folyamat részeként kell vizsgálni, a kapcsolatfelvételt követően a fogyasztók, ügyfelek teljes körű tájékoztatást kapnak, mivel
 - nemcsak a teljes információs folyamat végeredményének, hanem annak minden elemének, és különösen a reklámnak is korrektnek kell lennie,
 - a reklám közzétételével megvalósult a jogsértés,
 - a reklám célja nem csupán információátadás, hanem ezen túlmenően egy adott termék igénybevételére vonatkozó vásárlási hajlandóság növelése, vagyis a fogyasztónak a még meg nem lévő konkrét szerződési akaratának kialakítása,
 - a reklám megtévesztő jellegét attól függetlenül kell vizsgálni, hogy az azt közzétevő vállalkozás más jogszabály [pl. a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 205.§-ának (3) bekezdése, illetve 205/B.§-ának (2) bekezdése] alapján egyébként milyen módon köteles a vele (adott esetben éppen egy sikeres reklámkampány hatására) szerződni kívánó fogyasztókat tájékoztatni a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. A reklám jogsértő jellege akkor is megállapítható, ha a fogyasztónak utóbb módja van a teljes körű, valós információ megismerésére, vagyis ha a vállalkozás a külön jogszabályokban foglalt tájékoztatási kötelezettségeinek eleget tesz,
 - ha a védekezés elfogadást nyerne, az azt is eredményezhetné, hogy amennyiben egy termékről vagy szolgáltatásról telefonos vagy személyes megbeszélés során pontos tájékoztatás kapható, akkor az azt megelőző reklámban bármi következmények nélkül állítható lenne.

Figyelemmel a fentiekre megállapítható, hogy eljárás alá vontnak a reklámok észlelése után, a fogyasztóval történt személyes kapcsolatfelvételt követően, azaz a fogyasztói döntési folyamat egy másik szakaszában, illetve az általa a Részvételi Szabályzat mellékleteként alkalmazott nyilatkozat révén nyújtott (a reklám fogyasztók általi észleléséhez és a fogyasztói döntési folyamat ezen szakaszára gyakorolt hatásához viszonyítottan utólagos) tájékoztatás kapcsán tett előadásai a jogsértés körében megalapozatlanok (e körben lásd még a 23. pontban kifejtetteket).

20. A korábbi eljárásokban hozott határozatok részletesen ismertetik azokat a reklámokat, amelyeket a Versenytanács és a bíróságok jogsértőnek minősítettek. Példaként emelhető ki, hogy

- a Vj-1/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - 2.000.000 Ft most csak 25.000 Ft/hó; 5.000.000 Ft most csak 62.500 Ft/hó; Kezes és jövedelemigazolás nélkül igényelhető!
 - 2.000.000 Ft most csak 25.000 Ft-tól; 5.000.000 Ft most csak 62.500 Ft-tól; Kezes és jövedelemigazolás nélkül
 - NÁLUNK FIX A RÉSZLET!
 - kezes és jövedelemigazolás nélkül, 500.000 Ft – 10.000.000 Ft-ig; Ingatlanfedezetre!
- a Vj-149/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - kezes, jövedelem ig., munkáltatói ig. nélkül
 - kezes, munkáltatói ig., adóstárs nélkül
 - csoportos ingatlanfinanszírozás, kezes és jövedelemigazolás nélkül is!
 - lakások részletre
 - használt lakásokra is 2,77%
- a Vj-150/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - ha már mindent megpróbált, de sehol sem tudtak segíteni! Mi segítünk! Akár önerő nélkül vagy minimálbérre
 - már mindent megpróbált, de sehol sem tudtak segíteni? mi segítünk! vásároljon kezes és jövedelem igazolás nélkül, ingatlan fedezetre
 - fix törlesztő részletre, akár ingatlan fedezetre! alacsony jövedelemre, korhatár nélkül!
 - fix törlesztő részletek
 - jövedelemigazolás és korhatár nélkül!
 - ingatlant, autót vásárolna? felújítana, építene? vásároljon fix törlesztő részletre akár ingatlant vagy autót!
- a Vj-183/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - önerő nélkül, adóstárs nélkül, jövedelemigazolás nélkül
 - pénzügyi forrásra lenne szüksége? Minimálbér után adózik? Nincs lehetősége banktól kölcsönt felvenni?
 - nálunk az is kap, akinek szüksége van rá. Bárki igényelheti 1,5 milliótól több 10 millió Ft-ig
- a Vj-207/2005. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - nem kap hitelt? Nehezen teljesíthető banki feltételek? V an más megoldás!
 - kezes és jövedelemigazolás nélkül!
 - BÁR-listásoknak és nyugdíjasoknak is
 - fix részletre
 - fix törlesztő részletek
- a Vj-163/2007. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok (a szerződött összeg és a havi részlet feltüntetése mellett) egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - vásárolna, de nincs miből? Van megoldás! Előtakarékossággal egybekötött áruvásárlási finanszírozás. Fogyasztói csoport!
 - -lakás, -telek, -felújítás, -építés,-autó, -egyéb áruvásárlás, stb... BÁR-listásoknak és nyugdíjasoknak is. Kezes és jövedelemigazolás nélkül! Ingatlan fedezetre!

- lakás, telek, autó, stb... Kezes és jövedelmigazolás nélkül! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
- ragadja meg a lehetőséget! Felhasználhat: ingó és ingatlan vásárlásra! Hívjon minket és számoljon utána! Fix törlesztőrészletek! Kérjük, hogy részletes tájékoztatásért keresse fel ügyfélszolgálati irodánkat! Fogyasztói csoport mindenkinek!
- nem hitelképes? Itt a megoldás! Fogyasztói csoport mindenkinek! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is! Fix törlesztőrészletek!
- a Vj-115/2008. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - nem hitelképes? Itt a megoldás! Fogyasztói csoport mindenkinek! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
 - fix törlesztő részletek!
 - Fogyasztói csoport mindenkinek! BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
 - társaságunk pénzügyi szolgáltatást nem végez, hitelt nem nyújt, tevékenysége kizárólag fogyasztó csoport szervezésére irányul.
- a Vj-111/2009. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - a BAR listásoknak és nyugdíjasoknak is
 - fix törlesztő részletek
 - társaságunk pénzügyi szolgáltatást nem végez, hitelt nem nyújt, tevékenysége kizárólag fogyasztói csoportok szervezésére irányul!
 - nem hitelképes? Nehezen teljesíthetőek a banki feltételek? A lehetséges megoldás
 - fogyasztói csoport bar-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
- a Vj-132/2009. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - elutasítják a bankok? Nem kap hitelt? VAN MÁS MEGOLDÁS!!!
 - pénzre van szüksége? De elutasítják a bankok? VAN MÁS MEGOLDÁS!!!
 - fogyasztói csoport mindenkinek! (Bárlistásoknak és nyugdíjasoknak is!) FIX HAVI DÍJ!
- a Vj-13/2010. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - ne vegyen fel hitelt! Amíg minket meg nem hallgat!
 - fix törlesztés
 - a lehetséges megoldás: fogyasztói csoport BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
 - MI
 - nem vagyunk bank,
 - nem adunk hitelt,
 - nálunk nincs THM – EBKM,
 - nálunk nincs árfolyamváltozás,
 - nálunk nincs rejtett költség
 - fogyasztói csoport rendszer a bankok helyett Önért
 - vásárlói csoport már 20 éve Magyarországon
 - nem bankhitel, részletes tájékoztatás irodánkban!
 - lehetőség előtörlesztésre!
 - lehetőség költségmentes előtörlesztésre
- a Vj-18/2010. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - pénzügyi gondja van? Megoldjuk!
 - ha BAR-listás, ha nyugdíjas, ha elutasították a bankok

- fogyasztói csoportok nyugdíjasoknak, BAR-listásoknak is
- vásárlói csoport rendszer
- a Vj-28/2010. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - Nem hitelképes? Elutasítják a bankok? A lehetséges megoldás: Fogyasztói csoport mindenkinek!
 - Nehezen teljesíthető banki feltételek? Mi nem ismerünk akadályt!
 - BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!
- a Vj-45/2010. számú eljárásban jogsértőnek ítélt reklámok egyebek között az alábbiakat tartalmazták:
 - Pénzre van szüksége? Elutasítják a bankok? Nálunk van a megoldás!
 - BAR-listásoknak és nyugdíjasoknak is!

Érintett fogyasztói kör

21. A jelen eljárásban vizsgált kommunikációs eszközök által népszerűsített szolgáltatás vonatkozásában megkülönböztetendő két fogyasztói kör:

a) azon fogyasztók, akiket a bankok elutasítanak, a hitelintézetek banki szolgáltatásából nem részesülnek, abból kirekesztettek, nem hitelképesek. Ezek a fogyasztók az átlagosnál jóval kiszolgáltatottabb helyzetben vannak, hiszen az átlagfogyasztóhoz képest nehezebben vagy nem is jutnak hitelhez, így különösen érzékenyen reagálnak a hitelezéssel kapcsolatos lehetőségeket felvázoló reklámokra. Amint azt a bírói gyakorlat aláhúzza (lásd a 19. pontot), az ezen rászoruló fogyasztói kört érintő tájékoztatástól alapvetően elvárható követelmény a teljes körű, valamint a szolgáltatás értelmezéséhez elengedhetetlen adatok közlése,

b) a fenti körbe nem tartozó fogyasztók, akik számára szintén pénzügyi megoldást kínál az adott szolgáltatás.

22. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el.

A reklámok valóságtartalmában fenntartás nélkül megbízó fogyasztó racionális fogyasztónak minősül. Az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a reklámok által nyújtott tájékoztatásban, a reklámozó szavahihetőségében, hanem a reklámokat egy ésszerűen költséghatékony tájékozdási folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli. Az ésszerűen eljáró fogyasztótól nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a reklámokban szereplő információ helytállóságát. A reklámok egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínálnak, s a fogyasztó - számára költségmegtakarítást eredményezően - valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában.

Kiemelendő továbbá, hogy

- a fogyasztó által tanúsított magatartás egy olyan döntési folyamat eredménye, amelynek összetett volta és az e folyamatra hatást gyakorló tényezők sokszínűsége alapján megállapítható, hogy a fogyasztói döntést nem lehet egy tisztán racionális megfontolás eredményének tekinteni, mivel megszületésében más (indulati, érzelmi stb.) tényezők is szerepet játszanak. Ennek nem mond ellent az Fttv. sem. A törvény 4.

§-ának (1) bekezdése maga sem követeli azt meg, hogy valamely kereskedelmi gyakorlat megítélése során a különböző alternatívák között hideg fejjel, a döntés meghozatalához szükséges információkat teljes körűen feltárva és saját preferenciáit pontosan ismerve eljáró, a számára legkedvezőbb, kizárólag a racionalitásra alapozott döntést meghozó fogyasztót tartsa szem előtt a jogalkalmazó. Az „adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel” eljáró fogyasztó nem azonosítható egy, kizárólag az ésszerűségi követelményeknek megfelelően eljáró fogyasztóval. A törvény alkalmazása során egy olyan fogyasztó a mérce, aki általában nem kizárólag az ésszerűség által meghatározottan hozza meg döntéseit. Ezzel nem ellentétes az Fttv. 4. §-a (1) bekezdésében az „ésszerűen tájékozottan” kitétel sem, mivel ez nem abszolutizálja az ésszerűség követelményét, hanem éppen relativizálja azt – hiszen (amint arra előzőleg rámutatott a Versenytanács) az a fogyasztó is ésszerűen tájékozott, aki nem kételkedik a reklámokban tett állításokban, nem kételkedik a reklámozó szavahihetőségében, mivel a kölcsönös bizalmon alapuló gazdaságban a reklámokat egy költségghatékony tájékoztatói lehetőségnek tekinti,

- a fogyasztói döntési folyamat nem racionális elemeinek szerepe az átlagosnál erőteljesebben jelentkezik azon fogyasztók esetében, akik különösen kiszolgáltatottnak minősülnek.

A reklámok szerepe a fogyasztói döntési folyamatban

23. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, már kifogásolható, hiszen ennek során a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Általában jogsértést eredményez, ha ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat.

24. A fogyasztói csoportokat szervező, valamint működtető tevékenység népszerűsítése során kiemelkedő szerepe van a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának, s a fogyasztói magatartást jelentősen befolyásoló tényező a reklámozás. A nyomtatott sajtóban megjelent, a jelen eljárásban vizsgált reklámok kétségkívül alkalmasak voltak a fogyasztói döntés befolyásolására, amelyet önmagában az a tény is igazol, hogy az eljárás alá vont folyamatosan szükségesnek ítélte a reklámok igen jelentős költséggel történő közzétételét, hiszen a leendő ügyfelei számára ez jelenti a kapcsolatfelvétel alapját.

25. Kiemelendő továbbá, hogy a reklámokban használt „pénzt szeretne? hívjon minket!” (14.1.-14.3. pontok), „pénzügyi gondja van? megoldjuk!” (14.4. pont) és „pénz! pénz! pénz!” (14.5. pont) szlogeneknek fontos figyelemfelkeltő hatása van, ráirányítja a hirdetésre azon kiszolgáltatott fogyasztói csoportok figyelmét, akik a szolgáltatás elsődleges célcsoportját jelentik. Ezen fogyasztói kör jelentős része külön is megszólíttatik a 2010. szeptember 17. után a Bors című lapban közzétett reklámokban a „BAR listásoknak is” közléssel (14.5. pont).

26. Miközben

- a korábbi bírósági ítéletekből és versenytanácsi határozatokból megállapíthatóan a fogyasztói csoportok kapcsán lényeges körülménynek minősül
 - az, hogy az adott szolgáltatás nyújtására „belső hitelezéssel” (a tagok befizetéseiből) kerül sor,
 - a szerencseelem léte,
 - az a körülmény, hogy a fogyasztó nem a szerződéskötéskor, hanem később, akár évek múltán juthat a vásárlási joghoz, s azáltal a megszerezni kívánt dologhoz,

- a korábbi döntések alapján megállapítható, hogy
 - a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos reklámoknak a sajátos vásárlási társulás lényeges elemeire, sajátosságaira ki kell terjednie, hiszen a reklám akkor felel meg a hiteles és pontos tájékoztatásnak, ha abból megismerhető a konstrukció egyedisége,
 - az előtakarékosági jelleget kiemelve és a fogyasztói igény jövőbeni, de előre meg nem határozott időben történő kielégítését is hangsúlyozva kell a figyelemfelkeltő tájékoztatást közzétenni, így jogsértést eredményez a szolgáltatás részleteit ismertető kereskedelmi kommunikáció esetében, ha a kereskedelmi kommunikáció nem utal a szerencseelemre, valamint arra, hogy a fogyasztó akár több év (akár 20 év) után juthat a kívánt termékhez,
 - jogsértő, ha a reklámban felvázolt tevékenység a használt szavak és kifejezések hétköznapi életben elfogadott jelentése alapján egy lényeges tulajdonságaiban eltérő szolgáltatással, a hitelnyújtással azonosítható,

a jelen eljárásában vizsgált reklámok (lásd a 14. pontot) ezeknek a követelményeknek nem tettek eleget, hiszen

- a fogyasztó részére kínált összeg mértékére és a fogyasztó által havonta fizetendő összegre, a kamatmentességre, a fix törlesztésre, a törlesztő részletre utaló, továbbá a „pénzt szeretne?”, illetve „pénzügyi gondja van?” kérdést, illetve a „pénz! pénz! pénz!” közlést szerepeltető reklám elolvasásakor a fogyasztó az azokban használt kifejezéseknek a mindennapi életben elfogadott általános jelentése alapján, a reklám összhatása eredményeként arra a következtetésre juthatott, hogy a reklámozott szolgáltatás igénybevétele esetén a fogyasztó azonnal hozzájuthat az általa igényelt összeghez, amelyet ezt követően havonkénti törlesztéssel fizet vissza. Ezen az értelmezésén nem változtatott annak esetleges reklámbeli közlése sem (14.3.-14.5. pont), hogy „a pénzhez jutásnak feltételei vannak”, mivel a fogyasztói ismeretek és tapasztalatok szerint a pénzhez jutásnak akár egy bankkal, akár egy magánszeméllyel történő szerződéskötés esetén is vannak valamilyen feltételei, s önmagában az erre történő utalás nem módosított a reklámok fogyasztók általi értelmezésén, nem tárta fel a kínált szolgáltatás valós természetét,

- miközben a reklámokkal megcélzott fogyasztók [s különösen a 21. a) pontban jelzett fogyasztók] számára a felmerülő pénzügyi gond megoldása nyilvánvalóan nem hosszabb idő, akár 20 év múlva esedékes, a reklámok alapján a fogyasztóban fel sem merülhet, hogy
 - a kívánt dologhoz előtörlesztés-vállalással (a szerencseem által befolyásoltan, lásd az 5. pontot), esetleg 20 év elteltével juthat hozzá, s ahhoz a tagok befizetéseire (egyfajta belső hitelezésre) van szükség (olyan belső hitelezésre, amely más oldalról azt eredményezi, hogy miközben a reklámok hitelt, azonnali pénzhez jutási lehetőséget kínálnak, addig a fogyasztó olyan sajátos, akár 20 évig tartó előtakarékoskodásra kényszerül, amely után nem illeti meg kamat). Egyes reklámok közölték, hogy „1 évtől akár 20 évig” (14.4. és 14.5. pont), azonban a fogyasztói értelmezés szerint ez a közlés nem arra vonatkozott, hogy a fogyasztó az igénybe venni kívánt szolgáltatáshoz 1 és 20 év közötti időtartam alatt juthat hozzá, hanem arra, hogy a havonta fizetendő összeg teljesítése (a futamidő) 1-20 év közötti (akár 20 évig terjedő futamidő is meghatározható),
 - a reklámállításokkal szemben a fogyasztó a fogyasztói csoportba történő belépést követően nem szükségszerűen juthat közvetlenül pénzhez, mivel a Részvételi Szabályzat értelmében a fogyasztó által megszerezni kívánt dologra irányuló adásvételi szerződés megkötésében meghatározott vételárnak az eljárás alá vontat mint szervezőt terhelő részét az eladónak vagy magának a megbízónak az eljárás alá vont fizeti meg egyfelől a megbízó, másfelől az eladó között létrejött szerződés alapján,
 - a fogyasztó vásárlási joghoz jutási lehetősége a többi csoporttag magatartásától függ, hiszen az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a vásárlási jog kapcsán sorsolásra nem kerül sor, kizárólag a tagok által vállalt előtörlesztés alapján történik annak megállapítása, hogy mely fogyasztót illeti meg a vásárlási jog.

27. A reklámokban az eljárás alá vont közölte, a hirdetés nem teljes körű. A Versenytanács megítélése szerint önmagában ez [és a korábban (19. és 23. pont) kifejtettek szerint: egy, a fogyasztói döntési folyamat egy későbbi szakaszában adott további tájékoztatás] nem szünteti meg a reklámok jogsértő jellegét. Az „a pénzhez jutásnak feltételei vannak” közlésekkel kapcsolatban a Versenytanács visszautal az előző pontban ezzel összefüggésben kifejtettekre.

28. Ugyancsak alkalmatlan volt a reklámok jogsértő jellegének megszüntetésére annak reklámokban való közlése, hogy „hitelközvetítés és vásárlói csoport szervezése”, mivel ennek alapján a fogyasztók előtt nem vált ismertté a reklámozott szolgáltatás tényleges természete.

29. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, a nyomtatott sajtóban megjelent reklámok alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére.

30. A fogyasztók felé irányuló kereskedelmi kommunikáció problematikus voltára mutat rá az is, hogy a fogyasztói csoportokba belépett fogyasztókhöz képest igen magas a felmondással élők, illetve a havidíjat nem fizetők aránya (lásd a 11. pontot).

31. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont 2010. június 16. és szeptember 22. között a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámokkal fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, kereskedelmi gyakorlatával [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-ának (1) bekezdésére] megsértve az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

A Versenytanács a jogsértéssel érintett időszakot a vizsgált kereskedelmi kommunikáció alkalmazásának ismert időpontjai alapján határozta meg.

32. A Versenytanács az eljárás alá vont által előadottakra figyelemmel kiemeli, hogy

- a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének eljárás alá vont által hivatkozott, PJ-I-112/2010. számú határozata nem bír relevanciával a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációk Fttv. szerinti megítélése vonatkozásában. A határozat rögzíti, a piacfelügyeleti eljárás célja annak megállapítása volt, hogy az eljárás alá vont fogyasztói csoportszervező tevékenysége megvalósít-e valamely, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 3. §-ának (1) és (2) bekezdésében felsorolt pénzügyi szolgáltatást vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatást,
- a jogsértés megállapításának (illetőleg az eljárás megindításának) nem feltétele a fogyasztói panaszok léte, illetőleg azok Gazdasági Versenyhivatal általi ismerete.

33. A jogsértés Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapítása mellett a Versenytanács a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján megtiltotta a nyomtatott sajtóban megjelentetett jogsértő kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását.

A határozat értelmében az eljárás alá vont a határozat kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével nem tehet közzé a vizsgálók által vizsgált, a beszerzett információk alapján 2010. szeptember 22-én lezárult időszakban alkalmazott, a határozat 14. pontjában ismertetett tartalommal bíró reklámokat. A korábban valamely reklám megjelenése tárgyában megkötött szerződés teljesülését az eljárás alá vont köteles oly módon megakadályozni, hogy 5 munkanap elteltével jogsértő reklám az adott lapban ne jelenjen meg.

A Versenytanács hangsúlyozza, hogy a Versenytanács a jelen eljárás során kizárólag a 2010. szeptember 22-ig alkalmazott és a Versenytanács előtt ismertté vált, nyomtatott sajtóban megjelent kereskedelmi kommunikációkat értékelte, s ezek vonatkozásában hozta meg döntését, nem minősítve a 2010. szeptember 22. után alkalmazott kereskedelmi kommunikációkat.

34. A Versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tptv. 78. §-ának (3) bekezdésének megfelelően meghatározva.

A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy

- a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele időben elhúzódott, több mint 3 hónapon át zajlott,
- az elkövetési mód kapcsán nagyfokú intenzitás állt fenn, a jogsértő reklámok jelentős példányszámú, a fogyasztók igen széles körét elérő lapokban számos alkalommal jelentek meg [lásd a 15. pontot, illetve a vizsgálati jelentés (Vj-65-034/2010.) 2.

számú mellékletét, továbbá a Vj-65-012/2010., Vj-65-013/2010., Vj-65-015/2010., Vj-65-016/2010., Vj-65-019/2010., Vj-65-032/2010. számú iratokat],

- a jogsértő magatartással megcélzott, illetve elért fogyasztói kör részben az átlagosnál sérülékenyebb (lásd a 21. pontot),
- az érintett szolgáltatás bizalmi jellegűnek minősül,
- a fogyasztó számára egy hosszú távú jogviszonyt eredményez a fogyasztói csoportba történő belépés, s így a kereskedelmi gyakorlat hatása időben elhúzódó,
- az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.

A Versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a fogyasztók a szerződés megkötéséig további információkhoz juthatnak a fogyasztói csoport működésével kapcsolatban. Ennek súlyát ugyanakkor csökkentette, hogy a Versenytanács megítélése szerint a tájékoztatási folyamat egésze sem mentes a problémáktól (lásd a 11. pontot).

A Versenytanács nem tudta enyhítő körülményként figyelembe venni eljárás alá vont azon előadását, hogy

- a fogyasztói csoportok szervezésével kapcsolatos tevékenységét 2010. június 16-án kezdte meg, az nem a fő tevékenysége, tekintettel arra, hogy
 - a szakmai gondosság követelménye azt az elvárást állítja a vállalkozások, különösen a fogyasztók számára egy bizalmi terméket kínáló vállalkozások elé, hogy kereskedelmi gyakorlatuk megkezdése előtt tájékozódjanak a tevékenységgel kapcsolatos jogszabályi elvárásokat illetően,
 - mivel eljárás alá vont nemcsak fogyasztói csoportok szervezésével, hanem pénzügyi termékek közvetítésével is foglalkozik, a fogyasztói csoportokat népszerűsítő jogsértő reklámok hatására vele kapcsolatba kerülő fogyasztó döntéseit nem kizárólag a fogyasztói csoportokkal összefüggésben, hanem más pénzügyi szolgáltatás igénybe vétele vonatkozásában is befolyásolhatja,
- kész tanulmányozni a Gazdasági Versenyhivatal által a korábban hasonló tárgyban lefolytatott eljárásokban meghozott határozatokban nem kifogásolt reklámokat, s ennek megfelelően módosítani hirdetési tevékenységét, figyelemmel arra, hogy
 - a vállalkozások kapcsán alapvető elvárás a jogszabályi előírások tiszteletben tartása,
 - az eljárás alá vont semmilyen módon sem támasztotta alá a jövőbeni magatartására vonatkozó előadás megalapozott voltát,
 - ugyanakkor miközben – bárminemű hitelt érdemlő bizonyíték benyújtásának mellőzésével – ismertette, hogy a Gazdasági Versenyhivatal eljárásának megindulását követően módosított reklámozási tevékenységén, elismerte, hogy inkább csak formai változtatásokra került sor, kevésbé tartalmiak voltak a módosítások,
 - eljárás alá vont előadása azt is kétségessé tette, hogy a (formai) módosításokra a Gazdasági Versenyhivatal eljárásának hatására került sor, hiszen kifejtette, a reklámokon egyébként is változtatni kell a reklámok hatékonysága érdekében.

A bírság összegének meghatározása során a fentiek mérlegelése mellett a Versenytanács tekintettel volt

- a jogsértő kommunikációs eszközök alkalmazása kapcsán felmerült ismert költségek mértékére [lásd a vizsgálati jelentés (Vj-65-034/2010.) 2. számú mellékletét, továbbá Vj-65-012/2010., Vj-65-013/2010., Vj-65-015/2010., Vj-65-016/2010., Vj-65-019/2010., Vj-65-032/2010.] és
- az eljárás alá vont által a fogyasztói csoportok szervezése révén elért bevételre (lásd Vj-65-004/2010. és Vj-65-014/2010.),

s a bírság összegét – szem előtt tartva a szankcionálás preventív célját is – 4.700.000.000 Ft-ban, a kiszabható legmagasabb összeghez közeli mértékben határozta meg.

35. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszerezésének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerezésének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

A bírságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő

- az eljárás alá vont neve,
- a versenyfelügyeleti eljárás száma,
- a befizetés jogcíme (bírság).

VIII. Egyéb kérdések

36. A Versenytanács Vj-65-021/2010. számú, 2010. szeptember 8-án kelt végzésében ideiglenes intézkedéssel a végzés kézhezvételétől számított 5 munkanap elteltével megtiltotta a végzés mellékletében meghatározott tartalommal bíró kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását. A jelen határozatában a Versenytanács nem értékelte eljárás alá vontnak a Vj-65-021/2010. számú végzéssel kapcsolatos magatartását.

37. Az eljárás alá vont az eljárás során kifogásolta a Versenytanács előtt történő személyes megjelenés lehetőségének hiányát.

A Versenytanács a kifogást alaptalannak ítélte. A Tpv. rögzíti a Gazdasági Versenyhivatal által lefolytatott eljárás különös szabályait, megkülönböztetve a vizsgáló és a Versenytanács eljárását, ez utóbbi kezdetét a vizsgáló ügyben készített jelentésének kézhezvételéhez kötve. A jelen esetben a vizsgálók jelentése 2010. október 28-án készült el, s a Versenytanácsnak ezt követően volt lehetősége Tpv. 73. §-a szerinti előzetes álláspontjának kialakítására és annak eljárás alá vonttal történő ismertetésére, melyet követően az eljárás alá vont tárgyalás tartását kérhette, s ezzel élt is. A Versenytanács nyilvános tárgyaláson, az eljárás alá vont előadásainak meghallgatása után, az általa tett nyilatkozatok figyelembe vételével hozta meg döntését.

38. A Versenytanács észlelte, hogy az eljárással érintett reklámok egyebek között az alábbiakat állították:

Kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk!
Akár kamatmentesen és kezelési költség nélkül, csak nálunk!
... akár költségek nélkül is!
Az első 3 havi törlesztő részletet most mi fizetjük Ön helyett!

A Versenytanács előtt nem ismertek az ezen állítások megítéléséhez szükséges információk, így ezek önálló értékelését a Versenytanács a jelen eljárásban mellőzte.

39. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas. A 11. § (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközeinek jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján. A 11. § (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.

A Versenytanács megállapította a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörének jelen ügybeni fennálltát. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy

- a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos terjesztésű napilap útján valósult meg,
- a kereskedelmi gyakorlat kapcsán alkalmazott kommunikációs eszközök a fogyasztók széles körét érték el,
- a jogsértés hosszabb időszakot ölelt fel.

40. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tptv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. december 2.

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
versenytanács tag

dr. Zavodnyik József sk.
előadó versenytanács tag

dr. Zlatarov László sk.
versenytanács tag